

Protocol Sociale Veiligheid en Pesten

Voorwoord

Een kind kan pas groeien, leren en bloeien als het zich veilig en geaccepteerd voelt. Bij Kindcentrum De Optimist geloven we dat een veilige schoolomgeving de absolute basis is van goed onderwijs. Toch is het een realiteit dat overal waar mensen samenkomen, en dus ook waar kinderen spelen en leren, grenzen weleens worden overschreden. Pesten is een ingewikkeld groepsproces dat grote impact kan hebben op het welzijn van een kind.

Omdat we pesten uiterst serieus nemen, is dit Protocol Sociale Veiligheid en Pesten opgesteld. In dit protocol lees je hoe wij werken aan een positief groepsklimaat, hoe we signalen van pesten herkennen en wie welke verantwoordelijkheid draagt als het toch misgaat. Samen zorgen we ervoor dat Kindcentrum De Optimist voor elk kind een veilige haven is en blijft.

Met vriendelijke groet,

Directie en Team KC De Optimist

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Inhoudsopgave	2
1. Inleiding & Visie	3
1.1 Het belang van sociale veiligheid	3
1.2 Onze visie op gedrag	3
2. Wat is pesten? (Theorie en Herkenning)	5
2.1 Pesten versus plagen	5
2.2 Vormen van pesten	5
2.3 Rollen binnen de groep	5
2.4 De impact van pesten	6
3. Preventie: Hoe voorkomen we pesten?	7
3.1 Vaste afspraken en toezicht	7
3.2 Structureel lesaanbod	7
3.3 Signaleren en volgen	7
3.4 Extra ondersteuning (Individuele trajecten)	8
4. Handelen bij pesten: Het Protocol	9
4.1 Signalen herkennen	9
4.2 Wat kun je doen als kind?	9
4.3 Wat kunnen ouders doen?	9
4.4 Wat kun je doen als leerkracht?	10
4.5 Wat kun je doen als Intern Begeleider (IB)?	10
4.6 Wat kun je doen als directie?	11
4.7 Stappenplan voor de school	11
5. Specifieke situaties: Sociale Media	12
5.1 Pestgedrag via sociale media op school	12
5.2 Pestgedrag via sociale media buiten school	12
5.3 Bewust online gedrag	12
6. Escalatie, Hulp & Consequenties	13
6.1 Wie is je aanspreekpunt?	13
6.2 Vertrouwenspersoon en klachtenregeling	13
6.3 Uiterste consequenties	13

1. Inleiding & Visie

1.1 Het belang van sociale veiligheid

Een kind kan zich pas optimaal ontwikkelen in een omgeving die als veilig wordt ervaren. Omdat er overal waar mensen samenwerken weleens pestgedrag voorkomt, realiseren wij ons dat dit op onze school niet anders is. Alle kinderen hebben recht op een veilige schoolomgeving. Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de school, de kinderen en de ouders om ervoor te zorgen dat iedereen zich op school prettig voelt en blijft voelen.

Om dit te bereiken investeren wij elk schooljaar in een sterk schoolklimaat, want hoe beter je elkaar kent, hoe veiliger je je voelt. We willen elkaar kunnen vertrouwen en helpen. Dit geldt voor zowel de kinderen, de collega's als de ouders in de school. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

1.2 Onze visie op gedrag

Binnen KC De Optimist besteden we veel tijd om kinderen inzicht te geven in hun eigen handelen, zodat ze leren dat gedrag een keuze is. We geven ze handvatten over hoe ze kunnen reageren op ongewenst gedrag.

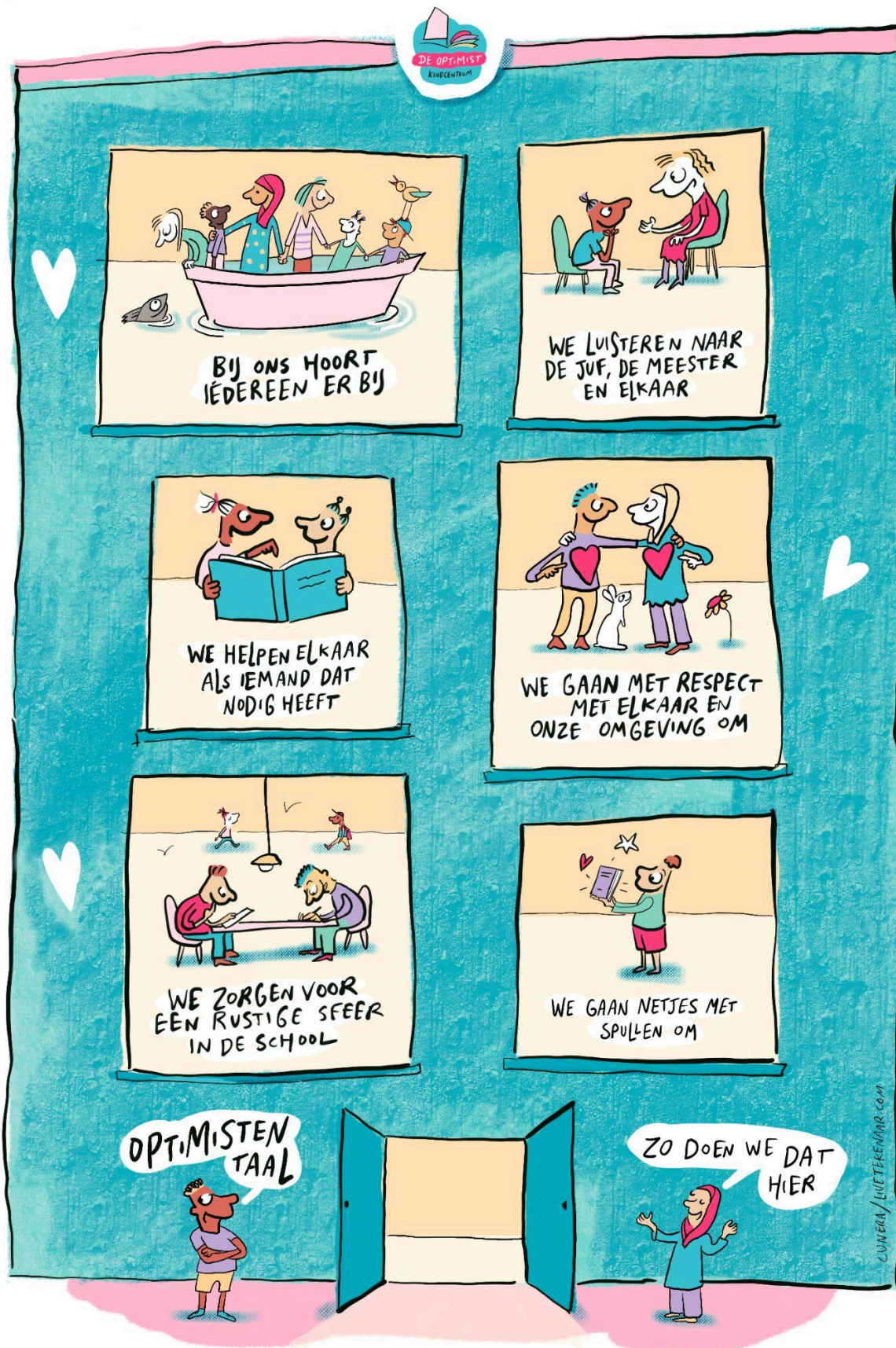
Om verwachtingen helder te maken, werken we met basisafspraken ("Optimistentaal"). Door deze regels en afspraken zichtbaar op te hangen, kunnen kinderen en volwassenen elkaar bij ongewenste situaties gemakkelijker hierop aanspreken. Onze vaste afspraken zijn:

- Bij ons hoort iedereen erbij.
- We luisteren naar de juf, de meester en elkaar.
- We helpen elkaar als iemand dat nodig heeft.
- We gaan met respect met elkaar en onze omgeving om.
- We zorgen voor een rustige sfeer in de school.
- We gaan netjes met spullen om.

1.3 De voorbeeldrol van leerkrachten en ouders

Het bekende gezegde 'goed voorbeeld doet goed volgen' is sterk van toepassing op onze visie. Het voorbeeldgedrag van zowel leerkrachten als ouders is van groot belang bij het tegengaan van pesten. Er wordt namelijk aanzienlijk minder gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de onderlinge omgang, waar verschillen worden geaccepteerd en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar worden uitgesproken.

Agressief gedrag van leerkrachten, ouders of kinderen wordt op onze school dan ook niet geaccepteerd. We verwachten van leerkrachten en ouders dat zij een duidelijke stelling nemen tegen dergelijke gedragingen. Deze uitgangspunten zijn tevens vastgelegd in de gedragscode van STAIJ (<https://kcdeoptimist.nl/ouders/gedragscode-staij/>), waarin respectvol gedrag, een veilige schoolomgeving en een positieve omgang met elkaar centraal staan.

Afbeelding bij 1.2 Onze visie op gedrag: Optimistentaal

2. Wat is pesten? (Theorie en Herkenning)

2.1 Pesten versus plagen

Het verschil tussen plagen en pesten is niet altijd direct duidelijk, maar het is van groot belang om dit onderscheid te maken.

- **Plagen:** Plagen is meestal eenmalig, gebeurt openlijk en is bedoeld als een grapje. Bij plagen is iedereen even sterk, zijn de rollen gelijkwaardig en wisselt het af wie er plaagt. Beide kinderen kunnen erom lachen, ze spelen daarna vaak gewoon weer samen en er zijn geen nadelige of vervelende gevolgen.
- **Pesten:** Pesten is structureel negatief gedrag dat vaak stiekem plaatsvindt. Het gebeurt steeds opnieuw en de intentie is om een ander bewust schade toe te brengen of te vernederen. Er is sprake van een machtsverschil: de één is sterker dan de ander. De leerling die gepest wordt, voelt zich daardoor bang, verdrietig of buitengesloten.

2.2 Vormen van pesten

Pestgedrag is niet altijd direct zichtbaar. Het kan zich op de volgende manieren uiten:

- **Fysiek pesten:** Lichamelijk of materieel geweld, zoals slaan, duwen of het vernielen van andermans spullen. Dit is vaak goed zichtbaar, maar komt minder vaak voor naarmate de kinderen ouder worden.
- **Verbaal pesten:** Iemand met woorden pijn doen, bijvoorbeeld door uitschelden, belachelijk maken of vernederen. Het is minder direct zichtbaar dan fysiek geweld, maar het kan heel diep ingrijpen op het zelfbeeld van de leerling.
- **Relationeel pesten:** Het bewust buitensluiten of isoleren van een kind, of het met opzet beschadigen van diens reputatie. Omdat dit zich vaak onder de oppervlakte afspeelt, is het heel lastig te signaleren.
- **Cyberpesten:** Pesten via digitale kanalen, zoals sociale media of in groepsapps. Het is extra ingrijpend omdat het vaak anoniem is en het na schooltijd gewoon doorgaat; hierdoor voelt het slachtoffer zich extra machteloos.

2.3 Rollen binnen de groep

Pesten is een groepsproces. Binnen de dynamiek van pesten kunnen we de volgende rollen onderscheiden:

- **De pester:** Is vaak dominant en neemt het initiatief tot het pesten, waarbij hij/zij vaak anderen aanstuurt. Het motief is meestal om de eigen status te behouden of te vergroten.
- **De meeloper (assistent of bekrachtiger):** Deze leerling wil er graag bij horen en is bang om zelf buiten de groep te vallen. De meeloper doet actief mee aan het pesten of moedigt de pester vanaf de zijlijn aan, bijvoorbeeld door te lachen of te juichen.
- **Het slachtoffer:** Het doelwit van het pesten. Dit is vaak een kind met een zwakkere sociale positie of weinig populariteit binnen de klas.

- **De bully-victim:** Dit is een leerling die zelf pest, maar óók gepest wordt. Deze kinderen zijn vaak impulsief en onvoorspelbaar. Ze voelen zich onveilig en worstelen met hun plek in de groep.
- **De verdediger:** Neemt het op voor het slachtoffer. Dit gebeurt door het slachtoffer te steunen of door te proberen de pester te stoppen.
- **De omstander:** Is bij het pesten aanwezig, maar grijpt niet in. Een omstander kijkt alleen maar toe, negeert de situatie of loopt weg.

2.4 De impact van pesten

De gevolgen van pesten zijn groot en kunnen langdurig zijn:

- **Zelfbeeld en gezondheid:** Kinderen die gepest worden ervaren vaak een negatiever zelfbeeld, hebben minder zelfvertrouwen ("Ik ben niet goed genoeg") en dit kan zelfs doorwerken tot ver in de volwassenheid. Pesten verhoogt de kans op eenzaamheid, depressieve klachten en angst. Daarnaast kan stress zich uiten in lichamelijke problemen, zoals slaapproblemen, hoofdpijn of buikpijn.
- **Schoolprestaties en relaties:** Pesten heeft een flinke impact op de schoolse uitkomsten: het leidt vaak tot lagere prestaties, concentratieproblemen en een verminderde motivatie. Ook het hoger verzuim is een bekend risico. Op sociaal vlak hebben slachtoffers vaak moeite met het opbouwen van vriendschappen of hebben ze minder stabiele vriendschappen.

3. Preventie: Hoe voorkomen we pesten?

3.1 Vaste afspraken en toezicht

- **Gouden en Zilveren weken:** Aan het begin van het schooljaar vormt een groep zich, wat de sfeer voor de rest van het jaar in grote mate bepaalt. Daarom zetten we per bouw een lessenplan 'Gouden Weken' in om heel bewust te bouwen aan groepsvorming en een positief, veilig klimaat. Na de kerstvakantie doorlopen we dit proces opnieuw tijdens de zogenaamde 'Zilveren Weken', om de gemaakte afspraken op te frissen en de positieve groepssfeer te versterken.
- **Zichtbare regels:** Elke leerkracht stelt samen met de klas eigen regels en afspraken op. Deze worden zichtbaar in het lokaal opgehangen.
- **Gezamenlijk toezicht:** Een belangrijk onderdeel van onze pestpreventie is het gezamenlijk toezicht houden in de gemeenschappelijke ruimtes. Medewerkers waarschuwen bij ongewenst gedrag om incidenten te voorkomen en geven juist complimenten aan kinderen die op de juiste manier reageren. Incidenten worden altijd consequent geregistreerd in ons leerlingvolgsysteem Parnassys.

3.2 Structureel lesaanbod

Om de sociale veiligheid te vergroten, bieden we diverse programma's aan:

- **Sociaal-emotionele ontwikkeling (SOEMO en Kwink):** Dit schooljaar maken we gebruik van SOEMO, een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Vanaf volgend schooljaar stappen we over op de methode Kwink. De nadruk ligt hierbij op preventie: het structureel aanleren van sociaal-emotionele vaardigheden, zodat kinderen op een adequate en positieve manier leren omgaan met zichzelf, andere kinderen en volwassenen.
- **Dramalessen (De Roode Loper):** In samenwerking met De Roode Loper worden dramalessen ingezet. Deze lessen dragen bij aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen, versterken het zelfvertrouwen en stimuleren samenwerking. Door middel van spel, expressie en interactie leren kinderen zich in anderen te verplaatsen en op een positieve manier met elkaar om te gaan. Dit bevordert een veilige en prettige sfeer binnen de groep.
- **Burgerschapsaanbod (Thema's en Inclusie):** Ons doelgerichte burgerschapsaanbod richt zich op het bijbrengen van kennis over en respect voor de democratische rechtsstaat, diversiteit en maatschappelijke betrokkenheid. Binnen dit aanbod verkennen we structureel thema's zoals gelijke behandeling, grondrechten en verdraagzaamheid. Dit vergroot het begrip van leerlingen voor de pluriforme samenleving en versterkt een inclusieve schoolcultuur waarin iedereen erbij hoort.
- **Thematisch aanbod (Blink) en Montessori-werkwijze:** Het element 'samenwerken' komt daarnaast structureel aan bod binnen onze thematische Blink-projecten. Bovendien is de bevordering van sociale veiligheid en burgerzin geen losstaand aanbod, maar wezenlijk verankerd in onze dagelijkse werkwijze. Vanuit de Montessori-visie van de school fungeren onze klassen als een oefenplaats voor het samenleven. Door te werken met heterogene groepen leren kinderen op een natuurlijke manier zorg te dragen voor de onderlinge verbinding.

3.3 Signaleren en volgen

Om goed in de gaten te houden hoe het met de kinderen gaat, zetten we verschillende middelen in. Hierbij vertrouwen we allereerst op de professionele blik van de leerkracht, ondersteund door diverse volgsystemen:

- **Observaties en groepsbesprekingen:** Het signaleren begint bij de dagelijkse observaties van de leerkracht, zowel in de klas als tijdens het buitenspelen. Deze observaties en de groepsdynamiek worden structureel besproken met collega's en de Intern Begeleider tijdens de (vaste) groepsbesprekingen.
- **Kindgesprekken:** Regelmatig voeren leerkrachten gesprekken met individuele leerlingen. Tijdens deze gesprekken is er aandacht voor het welbevinden van het kind, de sociale relaties binnen de groep en eventuele zorgen of behoeften. Deze gesprekken bieden waardevolle informatie die niet altijd zichtbaar is tijdens observaties en dragen bij aan het tijdig signaleren van sociaal-emotionele ontwikkelingen.
- **Leerlingvolgsysteem 'Inzichtelijk':** De onderbouw gebruikt dit systeem om naast de cognitieve ook de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen bij te houden.
- **SCOL vragenlijsten:** Twee keer per jaar nemen leerkrachten deze lijsten af. Dit expertsysteem helpt de leerkracht via observaties en analyses om concrete doelen en handelingssuggesties op te stellen voor de groep of een individuele leerling.
- **Jaarlijkse vragenlijst:** Jaarlijks wordt de verplichte vragenlijst omtrent sociale veiligheid afgenomen bij de kinderen uit groep 6, 7 en 8, evenals bij de ouders en medewerkers.

3.4 Extra ondersteuning (Individuele trajecten)

Als de preventieve basisondersteuning niet voldoende is, kunnen we via onze Ouder Kind Adviseur (OKA) specifieke, individuele trajecten of groepstrainingen aanvragen. Enkele voorbeelden van deze trainingen zijn:

- **Semmi training:** Dit is een begeleidingstraject (Psychomotorische Therapie - PMT) waarbij spel en beweging centraal staan om kinderen mentaal te laten ontwikkelen. We werken hierbij systemisch; ouders en leerkrachten worden nauw betrokken en de focus ligt sterk op de kwaliteiten van het kind.
- **SoVa-training (MOC 't Kabouterhuis):** Deze training is specifiek bedoeld voor jonge kinderen (4-6 jaar) die moeite hebben met het ontwikkelen van hun sociale vaardigheden. Zowel de leerkrachten als de Intern Begeleider (IB'er) en OKA worden hier intensief bij betrokken.
- **Rots en Water:** Een weerbaarheidstraining voor kinderen uit de bovenbouw die helpt bij het vergroten van zelfvertrouwen, het aangeven van grenzen en het op een passende manier omgaan met lastige sociale situaties.
- **Bibbers de Baas:** Een cognitief gedragstherapeutisch programma voor kinderen van 9 tot 12 jaar met faalangst. De training helpt kinderen om meer zelfvertrouwen te ontwikkelen en beter om te gaan met spanning rondom prestaties en sociale situaties.

4. Handelen bij pesten: Het Protocol

Het doel van dit protocol is om de vervelende gevolgen van pesten te verminderen voor de gepeste, de pester en de rest van de groep.

4.1 Signalen herkennen

Omdat onze leerkrachten snel en effectief kunnen ingrijpen, is het van groot belang dat je als ouder direct contact opneemt met de leerkracht als je vermoedt dat er gepest wordt (ook als het niet om je eigen kind gaat). Pestgedrag vindt vaak buiten het directe zicht plaats, waardoor we samen extra alert moeten zijn. Signalen die erop kunnen wijzen dat een kind gepest wordt, zijn onder andere:

- Niet meer graag naar school willen gaan.
- Niet meer met vriendjes of vriendinnetjes willen spelen.
- Onrustig slapen met nare dromen en/of bedplassen.
- Een plotselinge of onverklaarbare verslechtering van de schoolresultaten.
- Klagen over lichamelijke (psychosomatische) verschijnselen, zoals buikpijn of hoofdpijn.
- Groepsactiviteiten willen vermijden, zoals het buitenspelen in de pauze, de overblijf, gymlessen of schoolreisjes en excursies.

4.2 Wat kan je kind doen?

Om kinderen weerbaar te maken en verantwoordelijkheid te leren nemen, hanteren we duidelijke richtlijnen die we op school actief met hen bespreken:

Als een kind pest:

- Direct stoppen met het pestgedrag en excuses aanbieden aan het kind dat gekwetst is.
- Goed nadenken over het verschil tussen pesten en plagen, en inzien wanneer gedrag de grens overschrijdt en een ander pijn doet.
- Bedenken dat pesten absoluut niet stoer is, maar pijnlijk en gemeen.

Als een kind wordt gepest:

- Samen met de leerkracht een duidelijke manier bespreken en oefenen om eigen grenzen aan te geven.
- Praten met iemand die het kind vertrouwt (zoals de eigen ouders, de leerkracht, de vertrouwenspersoon of de directie) als het pesten niet ophoudt.
- Naar de Intern Begeleider stappen als de leerkracht de signalen onverhoopt niet of onvoldoende oppakt.
- Altijd (desgewenst anoniem) contact zoeken met de Kindertelefoon (0800-0432) of informatie en tips opzoeken op www.pestweb.nl.

Als een kind ziet dat een ander wordt gepest:

- Absoluut niet meedoen of lachen met de pester.
- De situatie direct melden bij de leerkracht of thuis aan de eigen ouders vertellen.

4.3 Wat kun je als ouder doen?

- **Als je kind gepest wordt (of je signaleert het bij een ander kind):** Neem direct contact op met de leerkracht, de directie of de vertrouwenspersoon. Meld het altijd, ook als het niet om je eigen kind gaat. Help je kind thuis door samen te overleggen over oplossingen en besteed extra aandacht aan het zelfvertrouwen (bijvoorbeeld door sport te stimuleren of complimenten te geven).
- **Als je kind een ander pest:** Maak je kind heel duidelijk dat je als ouder volledig achter de aanpak en regels van de school staat. Corrigeer het ongewenste gedrag direct en prijs gewenst, positief gedrag. Heeft je kind een ander pijn gedaan? Neem dan contact op met de ouders van de gepeste leerling om samen de lucht te klaren.

4.4 Wat doet de leerkracht bij pestgedrag?

Wanneer een leerling uit de eigen klas wordt gepest, onderneemt de leerkracht de volgende stappen:

- **Signalen serieus nemen:** De leerkracht schenkt direct aandacht aan elk incident, hoe klein ook. Signalen worden serieus en zonder uitstel opgepakt, ook als er verschil is in beleving. Er wordt gecontroleerd of de schoolafspraken zijn toegepast en de gewenste situatie wordt met de kinderen besproken.
- **Bespreken in de groep:** De leerkracht stelt pesten aan de orde in de klas naar aanleiding van een incident, bijvoorbeeld tijdens een kringgesprek, of zet rollenspellen in waarin goed en slecht gedrag voor de kinderen visueel en begrijpelijk worden gemaakt.
- **Ouders direct inlichten:** Bij een heftig incident neemt de leerkracht meteen contact op met de ouders van beide partijen. De leerkracht vertelt wat er is gebeurd, spreekt af dat je nauwkeurig op de hoogte wordt gehouden en vraagt om er thuis met je kind over te praten. Ouders van de pester krijgen het dringende advies om contact te zoeken met de ouders van het gepeste kind.
- **Registratie en afspraken:** Het incident wordt officieel geregistreerd in ons leerlingvolgsysteem Parnassys. Blijkt een eerdere informele oplossing onvoldoende? Dan plant de leerkracht een gesprek met de ouders, legt de gemaakte afspraken vast in Parnassys en mailt deze naar de ouders (en kinderen) ter schriftelijke bevestiging.
- **Hulp en evaluatie:** Indien nodig schakelt de leerkracht de hulp in van de coördinator sociale veiligheid, de IB'er en/of de directie. Er wordt vervolgens minimaal twee keer met de ouders en kinderen geëvalueerd; deze afspraken worden al tijdens het allereerste gesprek definitief vastgelegd.
- **Borging van de veiligheid:** De leerkracht houdt extra toezicht bij het verlaten en binnenkomen van het lokaal en in vrije situaties. De gemaakte afspraken en het protocol worden actief gedeeld met vakdocenten, de TSO (overblijf) en de BSO, en de leerkracht controleert regelmatig bij hen hoe het gaat.
- **Bouwen aan een positief klimaat:** Er wordt structureel veel aandacht besteed aan een veilige sfeer door middel van gerichte groepsactiviteiten (zoals de Gouden en Zilveren Weken, de methodes SOEMO/Kwink, onze 'Optimistentaal' en het geven van complimenten).

Wanneer een leerling uit een andere klas wordt gepest:

- De leerkracht neemt signalen altijd uiterst serieus, negeert ze niet en grijpt direct in.
- Bij meldingen of klachten wordt gecontroleerd of de vaste schoolafspraken (zoals 'Stop hou op' en 'Loop door') correct zijn toegepast.
- De leerkracht praat met en luistert aandachtig naar de betrokken kinderen.
- De situatie wordt direct overgedragen aan de eigen groepsleerkracht van de betreffende leerlingen.

4.5 Wat is de rol van de Intern Begeleider (IB)?

Wanneer er een pestsituatie speelt op school, heeft de IB'er een ondersteunende, adviserende en coördinerende rol achter de schermen en in gesprekken:

- De leerkrachten deskundig bijstaan en adviseren zodra hierom gevraagd wordt.
- De leerkracht scherp houden op de richtlijnen van het protocol en geschikte preventie- en aanpakactiviteiten aanreiken.
- Op verzoek van de leerkracht of de ouders aansluiten bij gesprekken met de betrokken ouders en kinderen.
- Gericht doorverwijzen naar externe, gespecialiseerde hulpverlenende instanties, informatieve boeken of betrouwbare websites.
- Indien nodig overleggen met de Ouder- en Kindadviseur (OKA), de adviseur passend onderwijs of andere externe deskundigen.

4.6 Wat is de rol van de directie?

De directie draagt de eindverantwoordelijkheid voor de algehele veiligheid op school en coördineert eventuele uiterste maatregelen:

- Het overzicht bewaren over de schoolbrede veiligheid en klassenoverstijgend kijken (gebeurt het pesten alleen in de klas, of ook daarbuiten op het schoolplein, bij de gym of tijdens de overblijf?).
- Het team en de leerkrachten gevraagd en ongevraagd bijstaan met actieve ondersteuning en advies.
- Toezien op de strikte naleving van het protocol en leerkrachten wijzen op de juiste aanpakactiviteiten (al dan niet via de IB'er).
- Nauwgezet beoordelen of zwaardere, uiterste maatregelen zoals een (tijdelijke) overplaatsing naar een andere groep, schorsing of verwijdering noodzakelijk zijn en hierbij tijdig het schoolbestuur inschakelen (zie paragraaf 6.3).
- Sociale veiligheid en het tegengaan van pesten als vast, terugkerend onderwerp op de agenda van de teamvergaderingen zetten.
- Controleren of de preventieve activiteiten van de school nog voldoende effect hebben en zorgen voor de juiste (bij)scholing van het onderwijspersoneel.

4.7 Stappenplan van de school

Zodra formeel is vastgesteld dat er sprake is van pestgedrag, volgt KC De Optimist een helder en transparant stappenplan waar je als ouder op kunt vertrouwen:

- **Registreren:** De leerkracht legt het incident nauwkeurig vast in ons beveiligde leerlingvolgsysteem Parnassys.
- **In gesprek met de ouders:** Als een eerdere informele oplossing niet werkt en het gedrag aanhoudt, organiseert de school een gesprek met de ouders van alle betrokken kinderen om de situatie grondig aan te pakken. Ook deze opvolging wordt in Parnassys genoteerd.
- **Afspraken helder vastleggen:** De school stemt de gemaakte afspraken af met de ouders en noteert expliciet in Parnassys dat er akkoord is gegeven. De concrete afspraken worden bovendien per mail naar de ouders en kinderen gestuurd met de vraag om deze schriftelijk te bevestigen.
- **Extra hulp inschakelen:** Indien de situatie hierom vraagt, wordt direct de expertise ingeroepen van de vertrouwenspersoon, de Intern Begeleider (IB'er) en/of de directie.
- **Samen evalueren:** Er vinden minimaal twee formele evaluatiemomenten plaats met de ouders en de betrokken kinderen om de voortgang nauwgezet te bewaken. Deze afspraken worden direct tijdens het allereerste gesprek definitief ingepland.
- **Toezicht verscherpen en informatie delen:** De school zorgt voor extra toezicht in vrije situaties (zoals pauzes) en bij het betreden of verlaten van de lokalen. Daarnaast worden de afspraken direct gedeeld met de vakdocenten, onderwijsassistenten en medewerkers van de TSO en BSO, zodat het hele team rondom je kind eenduidig handelt.

5. Specifieke situaties: Sociale Media

Cyberpesten en ongewenst gedrag via sociale media of in groepsapps vragen om een specifieke, alerte aanpak. Omdat dit gedrag vaak anoniem is en zich buiten het directe zicht afspeelt, maken we een duidelijk onderscheid tussen situaties op school en buiten school.

5.1 Pestgedrag via sociale media op school

Kinderen hebben op school geen toegang tot sociale media. Wel maken we voor ons onderwijs gebruik van andere digitale middelen waarop zij met elkaar kunnen communiceren, zoals e-mail, Google Classroom of Canva. Wanneer er tijdens schooltijd via deze kanalen sprake is van ongewenste communicatie of pestgedrag, treedt direct ons vaste protocol in werking. We gaan in gesprek met de betrokken kinderen en hun ouders, en we volgen nauwkeurig het stappenplan zoals beschreven in hoofdstuk 4 van dit document.

5.2 Pestgedrag via sociale media buiten school

Vaak gebeurt cyberpesten, zoals nare berichten in een WhatsApp-groep of via TikTok, na schooltijd. Als het pestgedrag buiten school heeft plaatsgevonden, verwachten wij van ouders dat zij een actieve rol op zich nemen bij het oplossen van het probleem.

- **Neem zelf contact op:** Wij adviseren ouders om contact op te nemen met de ouders van de andere betrokken kinderen en samen in gesprek te gaan met jullie kinderen.
- **Licht de school in:** Omdat cyberpesten buiten de schoolmuren bijna altijd van invloed is op de groepssfeer in de klas, is het van groot belang dat ouders de leerkracht zo snel mogelijk op de hoogte brengen.
- **Samenwerking:** Waar nodig kan de school vervolgens samen met de ouders de noodzakelijke stappen uit ons stappenplan (hoofdstuk 4) volgen om de rust in de groep te herstellen.

5.3 Bewust online gedrag

Om problemen online te voorkomen, hechten we als school veel waarde aan bewustwording rondom mediawijsheid. Onze belangrijkste basisregel hierbij is heel helder: we verwachten dat kinderen in de online wereld net zo respectvol met elkaar omgaan als in de echte wereld. De afspraken uit onze Optimistentaal gelden dus óók online.

Daarnaast geven we de volgende praktische regel mee: zorg dat je weet hoe digitale middelen en sociale media werken voordat je ze gebruikt, en zorg ervoor dat de privacy-instellingen goed staan.

Mediawijsheid maakt bovendien structureel deel uit van ons vaste onderwijsaanbod. Zo werken we planmatig aan de ontwikkeling van digitale vaardigheden en bewust online gedrag bij leerlingen. Daarnaast organiseren we regelmatig mediawijsheidstrainingen en informatiebijeenkomsten voor ouders, in samenwerking met en vanuit de gemeente Amsterdam, zodat ook thuis een veilige en bewuste digitale omgeving wordt ondersteund.

6. Escalatie, Hulp & Consequenties

Ons uitgangspunt is altijd om ongewenst gedrag en pesten in een zo vroeg mogelijk stadium samen met de kinderen en ouders op te lossen. Hiervoor werken we vanuit een herstelgerichte aanpak. We kijken niet alleen naar straffen, maar vooral naar herstel en de sfeer in de groep.

6.1 Wie is je aanspreekpunt?

Als je vragen hebt of een melding wilt maken van ongewenst gedrag, hanteren we de volgende route:

1. De leerkracht: Altijd het eerste aanspreekpunt.
2. Vertrouwenspersoon / Intern Begeleider: Als de leerkracht er met de leerlingen (en ouders) niet uitkomt.
3. De directie: Voor structurele of zeer ernstige problemen waarbij extra maatregelen nodig zijn.

6.2 Vertrouwenspersoon en klachtenregeling

Wanneer onze gezamenlijke aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, of wanneer hetzelfde kind regelmatig bij verschillende pestincidenten betrokken is, kan inschakeling van een vertrouwenspersoon worden overwogen. De vertrouwenspersoon is het eerste, onafhankelijke aanspreekpunt als het gaat om onveilige en ongewenste situaties op school.

- **Interne vertrouwenspersoon:** Najat Amenkour
- **Externe vertrouwenspersoon (bij Staij):** Evelien Brouwer

Daarnaast heeft KC De Optimist een formele klachtenregeling. Deze regeling beoogt een zorgvuldige behandeling van klachten; de volledige procedure hiervan staat beschreven in onze schoolgids.

6.3 Uiterste consequenties

Wij doen er als school alles aan om gedrag positief om te buigen en incidenten in goed overleg op te lossen. Als het ongewenste en onveilige gedrag echter, ondanks intensieve inspanningen van de school en de ouders, blijft voortduren en de veiligheid van andere kinderen in het geding is, kan sprake zijn van de volgende uiterste consequenties:

- Overplaatsing (al dan niet tijdelijk) naar een andere groep.
- Schorsing.
- Verwijdering van school.